

PRESUDA SUDA

17. srpnja 1963.

U predmetu C-13/63,

VLADA TALIJANSKE REPUBLIKE,

koju zastupa prof. Riccardo Monaco, voditelj Pravnog odjela Ministarstva vanjskih poslova, u svojstvu agenta, uz asistenciju Pietra Peronacija, umjesto *Avvocato generale dello Stato*, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg u veleposlanstvu Talijanske Republike,

tužitelj,

protiv

KOMISIJE EUROPSKE EKONOMSKE ZAJEDNICE,

koju zastupa Alberto Sciolla-Lagrange, pravni savjetnik tijela European Executives, u svojstvu agenta, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg, u uredu Henrija Manzanarèsa, tajnika Pravne službe European Executives, 2 Place de Metz,

tuženika,

povodom zahtjeva za poništenje Odluke od 17. siječnja 1963. (*Službeni list* od 13. veljače 1963., str. 268. i sljedeće) kojom se Francuska Republika ovlašćuje za poduzimanje zaštitnih mjera na temelju članka 226. Ugovora o EEZ-u protiv uvoza električnih hladnjaka za kućanstva i određenih rezervnih dijelova talijanskog podrijetla,

SUD,

u sastavu:

A. M. Dormer, predsjednik, L. Delvaux i R. Lecourt (predsjednici vijeća), Ch. L. Hammes, R. Rossi, A. Trabucchi i W. Strauß (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: M. Lagrange,

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

PRESUDU

I. Povreda bitnih postupovnih pravila

1. Uskraćivanje prava talijanske vlade na saslušanje

Tužitelj tvrdi da ga je Komisija trebala saslušati prije donošenja Odluke.

U ovom predmetu nema potrebe ispitivati u kojoj je mjeri bilo potrebno takvo prethodno savjetovanje.

Ne osporava se da je, nakon telefonskih razgovora s uredom stalnog talijanskog predstavnika u Bruxellesu u kojima je taj ured obaviješten o zahtjevu francuske vlade, tuženik pisanim putem uputio dotičnom predstavniku različita pitanja koja su se odnosila na zahtjev, ali na njih nije dobio odgovor.

Tužitelj se nije oglasio mjesec dana pa se tuženiku ne može prigovoriti to što je pobijanu Odluku donio bez daljnjeg odlaganja.

Stoga taj prigovor treba odbiti.

2. Prigovor koji se odnosi na nedostatnost obrazloženja

Tužitelj je iznio niz prigovora tvrdeći da obrazloženje na kojem se temelji pobijana Odluka ne ispunjava uvjete iz članka 190. Ugovora.

Navedeni razlozi za Odluku nisu dovoljan dokaz da je uvoz iz Italije jedini uzrok poteškoća o kojima je riječ.

Međutim, Odluka se nije ograničila samo na razmatranje obujma različitih uvoza, nego je sadržavala i usporedbu cijena talijanskih proizvoda s cijenama obaju francuskih proizvoda i drugih uvezenih proizvoda, koje su prema toj usporedbi bile znatno više.

Neopravdano je tvrditi da se u Odluci trebala razmotriti i razlika između prodajnih cijena naplaćivanih potrošačima, jer se u toj fazi ne može doći do nedvojbenih rezultata zbog popusta koji se odobravaju i zbog toga što poteškoće treba ocijeniti u odnosu na proizvođače; stoga su se u obzir morale uzeti cijene obračunane veletrgovcima.

Nije imalo smisla ispitivati ni je li profitna marža koju su francuski proizvođači odobravali veletrgovcima bila razumna ili ne, jer je bila riječ o procjeni razlike u cijeni između francuskog proizvoda i talijanskog proizvoda po dolasku na francusko državno područje, odnosno u trenutku kada su se ta dva proizvoda našla na istom tržištu i u istoj fazi komercijalnog toka.

Prema tvrdnji tužitelja, u obrazloženju je trebalo uzeti u obzir pitanje je li veća marža koju su talijanski proizvođači odobravali distributerima u Francuskoj bila opravdana većim davanjima kojima su opterećeni ti distributeri.

Međutim, budući da se u obrazloženju zaključuje kako je razlika između cijene franko granica talijanskih proizvoda i cijene franko tvornica francuskih proizvoda iznosila 30 %, iz toga, prema mišljenju tuženika, jasno proizlazi da nije bilo drugih elemenata koji su mogli praktično umanjiti prednost u tržišnom natjecanju koju predstavlja taj postotak.

Tužitelj prigovara tuženiku da je propustio ispitati nude li proizvođači iz drugih država izvoznica distributerima u Francuskoj prednosti slične onima koje dobivaju uvoznici talijanskih proizvoda.

U obrazloženju se, međutim, tvrdi da talijanske cijene nisu bile usporedive s cijenama proizvoda uvezenih iz drugih zemalja, što očito podrazumijeva da su uvoznici talijanskih proizvoda mogli kupovati jeftinije od drugih uvoznika.

Stoga je napomena koju je tužitelj zatražio bila suvišna.

Tužitelj pogrešno tvrdi da se u Odluci uspoređuje francuska proizvodnja izračunana tijekom deset mjeseci s izvozom i uvozom izračunanim tijekom sedam odnosno šest mjeseci; naime, u tablici sadržanoj u Odluci uspoređeni su podatci iz odgovarajućih razdoblja.

Naposljetku, tužitelj ističe da uvodna izjava koja se odnosi na razliku između francuskih i talijanskih cijena nije jasna te da se temelji na netočnim podacima.

Što se tiče obrazloženja, tekst o kojem je riječ dovoljno je jasan jer u jasnom obliku prikazuje podatke koje je tuženik smatrao odlučujućima.

Iz prethodno navedenog slijedi da prigovor koji se odnosi na nedostatnost obrazloženja treba odbiti.

II. Zloporaba ovlasti

Tužitelj prigovara Komisiji da je ovlasti koje ima na temelju članka 226. upotrijebila kako bi postigla rezultat koji ulazi u područje antidampinških mjera iz članka 91.

No pobijana se Odluka ni zbog jednog elementa same te odluke ni zbog stava tuženika ne može smatrati prikrivenom antidampinškom mjerom, već i zbog toga što nije uložena prigovor zbog dampinga.

Činjenica da je osporavana naknada bila ograničena trajanja i da se postupno smanjivala nespojiva je s antidampinškom mjerom, koja bi se morala primjenjivati u ovisnosti o trajanju aktivnosti koju treba spriječiti, a to se trajanje obično ne može predvidjeti.

Stoga taj prigovor treba odbiti.

III. Povreda Ugovora

1. Pojam „sektor gospodarstva” [neslužbeni prijevod]

Tužitelj osporava tvrdnju da je francuska industrija hladnjaka „sektor gospodarstva” [neslužbeni prijevod] u smislu članka 226. Proizvodnja neke robe može činiti takav „sektor” [neslužbeni prijevod] ako se ta roba, u skladu s opće prihvaćenim poimanjem, jasno razlikuje od drugih srodnih proizvoda.

Ti su uvjeti ispunjeni u ovom slučaju.

2. Oporezivanje kompresora

Ne osporava se da poteškoće koje je tuženik utvrdio u sektoru gotovih hladnjaka nisu postojale u slučaju kompresora.

Međutim, tuženik se pozvao na potrebu izbjegavanja zlorabe trgovine i naglasio da je ugradnja kompresora u hladnjake koji njima nisu opremljeni vrlo jednostavna radnja.

Osim toga, i sam je tužitelj istaknuo da uvoznici talijanskih proizvoda u Francusku moraju preuzeti odgovornost za popravak proizvoda koje prodaju.

Stoga su vjerojatno dovoljno dobro opremljeni i za montiranje kompresora, a da u tu svrhu ne moraju osnivati nova industrijska postrojenja.

Iz toga slijedi da tužitelj nije dokazao kako je zabrinutost u pogledu mogućnosti zlorabe trgovine neutemeljena.

Stoga taj prigovor treba odbiti.

3. Primjena pojma „ozbiljne poteškoće koje bi mogle duže trajati” [neslužbeni prijevod]

U skladu s člankom 226. stavkom 1. Ugovora, zaštitne mjere mogu se odobriti u slučaju ozbiljnih poteškoća koje bi mogle duže potrajati u bilo kojem sektoru gospodarstva.

(a) Kada ih se samostalno promatra, brojke koje je iznio tuženik, a koje označavaju smanjenje francuske proizvodnje u razdoblju od 1961. do 1962. i povećanje uvoza u Francusku tijekom istog razdoblja – a koje tužitelj ne osporava – opravdavaju zaključak da su takve poteškoće postojale.

Međutim, valja ispitati je li argumentacija koju je iznio tužitelj primjerena za opovrgavanje te pretpostavke.

(b) Tužitelj tvrdi da francuska proizvodnja za 1962. nije mogla pokriti potrebe domaćeg tržišta te da je nedostajalo 265 000 aparata. Ta tvrdnja nije relevantna.

Zapravo, ta okolnost ne mora nužno dovesti do pretpostavke da je proizvodni kapacitet bio nedovoljan, nego se jednako tako može pripisati činjenici da je sam uvoz prouzročio smanjenje francuske proizvodnje.

(c) Tužitelj potom pokušava dokazati da je od francuske proizvodnje za 1962. broj neprodanih hladnjaka na kraju godine iznosio najviše 8000.

Međutim, ako se prihvati tužiteljeva metoda izračuna i ako se izvorne brojke zamijene onima koje su obje stranke, uz neznatna odstupanja, prihvatile na raspravi, dobije se broj između 48 000 i 57 000.

U obzir valja uzeti ne samo situaciju 1962. godine nego povrh svega i kretanja nakon liberalizacije trgovine.

U tom pogledu vrlo su važne velike zalihe koje su proizvođači imali na kraju 1961. (145 000) i na kraju 1962. godine (193 000) kao i razlika između te dvije brojke.

Tužitelj tvrdi da su na zalihama bili zastarjeli modeli. Međutim, kriza u maloprodajnoj fazi može se u jednakoj mjeri pripisati i činjenici da se proizvođač nije uspio riješiti proizvoda iz prethodnih godina. Naposljetku, tužitelj pretpostavlja da su francuski proizvodi prodani 1962. bili isključivo proizvedeni te godine, što nije dokazano.

(d) Naposljetku, stranke se razilaze oko pitanja je li se sniženje cijena koje su francuski proizvođači ponudili neposredno prije donošenja pobijane Odluke odnosilo na sve proizvode ili najveći dio njih, kao što smatra tužitelj, ili na samo malu količinu proizvoda.

Tužiteljeva izjava, pod pretpostavkom da je točna, prije upućuje na postojanje „ozbiljnih poteškoća” [neslužbeni prijevod] jer znatno sniženje za koje su se proizvođači spontano odlučili može biti simptom zaoštrena tržišnog natjecanja.

Osim toga, premda je svrha članka 226. dopustiti sektoru koji je u poteškoćama da se prilagodi zajedničkom tržištu, njime se pretpostavlja da su zainteresirane strane u stanju vlastitim naporima poduprijeti mjere Komisije. Činjenica da su takvi napori poduzeti stoga ne isključuje postojanje „ozbiljnih poteškoća” [neslužbeni prijevod].

(e) Nije, dakle utvrđeno da je tuženik pogrešno primijenio pojam „ozbiljnih poteškoća” [neslužbeni prijevod]. U tim okolnostima Sud treba odbiti taj prigovor.

4. Diskriminacija

(a) Uložen je prigovor da je Odlukom neopravdano povrijeđeno načelo nediskriminacije time što je njome francuska vlada ovlaštena naplaćivati posebnu naknadu samo na talijanske proizvode, dok su isti proizvodi podrijetlom iz drugih država članica Zajednice ili trećih zemalja izuzeti od plaćanja te naknade.

Različito postupanje u neusporedivim situacijama ne dovodi automatski do zaključka o postojanju diskriminacije.

Ono što po obliku, formalno, izgleda kao diskriminacija može zapravo po sadržaju, materijalno, ne biti diskriminacija.

Materijalna diskriminacija značila bi ili različito postupanje u jednakim situacijama ili jednako postupanje u različitim situacijama.

(b) Nadalje, budući da se, između ostalog, od Komisije zahtijeva da svoje intervencije ograniči na ono što je „nužno potrebno” [neslužbeni prijevod], mora joj biti omogućeno intervenirati samo kada se radi o pojavama koje su uzrok dotičnih poteškoća.

Osim toga, ona ima obvezu dati „prednost [...] mjerama koje će najmanje poremetiti funkcioniranje zajedničkog tržišta” [neslužbeni prijevod]. U vezi s tim ona mora uzeti u obzir da će u slučaju dvojbe „zajednička” [neslužbeni prijevod] narav tržišta manje patiti ako se od odredaba Ugovora odstupa samo u sklopu odnosa između dviju država članica.

Štoviše, netom odbačena teza sama bi po sebi mogla pogodovati diskriminaciji, koja bi se mogla sastojati i u tome da se jednako postupa u nejednakim situacijama.

Naposljetku, pri odobravanju zaštitnih mjera Komisija ima pravo napraviti razliku između država, a ne između poduzeća na zajedničkom tržištu, kada za to postoje opravdani razlozi.

Takva je situacija kada se u određenoj državi može pronaći razina cijene koja se očito razlikuje od razine cijene u drugim državama.

(c) Zato je važno utvrditi mogu li okolnosti ovog predmeta opravdati ograničenje zaštitnih mjera na uvoz iz Italije.

Po mišljenju tuženika, uzrok francuskih poteškoća bilo je „golemo povećanje uvoza proizvoda podrijetlom iz Talijanske Republike” [neslužbeni prijevod], zbog čega je tuženik ograničio zaštitne mjere na talijanske proizvode.

Da opravda svoju prosudbu i odabir dotične mjere, Komisija se prije svega oslonila na zaključak da se, prvo, obujam uvoza iz trećih zemalja „nije povećao do neuobičajene razine” [neslužbeni prijevod] te stoga „nije mogao ometati reorganizaciju dotičnog francuskog sektora” [neslužbeni prijevod] i da se, drugo, cijena proizvoda uvezenih iz drugih država članica „ne razlikuje znatno od cijene sličnih francuskih proizvoda te da se povećanje obujma uvoza, premda je do njega došlo, ne smatra neuobičajenim” [neslužbeni prijevod].

Iz dokaza predočenih Sudu ne proizlazi očito da je ta prosudba Komisije pogrešna.

Ne osporava se da je uvoz iz trećih zemalja bio neznatan. Nije dokazano da je Komisija pogriješila ustvrdivši da se cijena proizvoda podrijetlom iz drugih država članica nije znatno razlikovala od cijene sličnih francuskih proizvoda.

Komisija je, dakle, mogla doći do zaključka da je golemo povećanje uvoza iz Italije, u usporedbi s obimom uvezenih proizvoda podrijetlom iz drugih država članica – koju nije smatrala neuobičajenom – čimbenik kojim se može opravdati mjera koja je predmet Odluke.

(d) Iz svih prethodnih razmatranja proizlazi da šesta do devete uvodne izjave u preambuli pobijane Odluke opravdavaju nametanje naknade samo na talijanske proizvode.

Stoga prigovor o diskriminaciji treba odbiti.

5. Prigovor zbog materijalne pogreške u izračunu razlike u cijenama

U skladu s tekstem Odluke, razlika „između prosječne cijene po litri talijanskih hladnjaka franko granica i prosječne cijene po litri jednakih francuskih aparata u fazi veletrgovine” [neslužbeni prijevod], odnosno cijena franko tvornica, kao što je tuženik objasnio tijekom postupka, „iznosila je 30 % talijanske cijene franko granica u Francuskoj, dok postojeća carinska zaštita ne premašuje 7,5 %” [neslužbeni prijevod].

Tužitelj smatra da je Komisija trebala uzeti u obzir i druge čimbenike, koji bi znatno umanjili tu razliku.

(a) Tužitelj ne osporava brojke koje je iznio tuženik kada je riječ o francuskoj cijeni koja se zaračunavala veletrgovcima (2946 FRF) i talijanskoj cijeni franko granica (2245 FRF), a čija aritmetička razlika iznosi čak 31,2 %.

On se ograničava na usporedbu metode izračuna koju je odabrao tuženik s drugom metodom izračuna utemeljenom na odobrenim popustima.

Međutim, nije dokazano da je u dotičnim okolnostima ta metoda izračuna pouzdanija i primjerenija od metode koju je odabrala Komisija.

Ustvari, tuženiku se ne može prigovoriti zbog toga što se poslužio najvažnijim i najizvjesnijim čimbenicima cijene. Nadalje, tužitelj nije objasnio ni opisao na koji se način neosporena razlika između cijena francuskih proizvoda u trenutku kada napuste tvornicu i cijena talijanskih proizvoda u trenutku kada stignu na francusko državno područje zatim smanjuje odobravanjem popusta, niti je naznačio osnovu po kojoj je izračunao navedene popuste.

(b) Da bi dokazao postojanje posebnih naknada koje moraju plaćati distributeri talijanskih proizvoda, tužitelj je jednostavno iznio određene brojke izvučene iz bilanci dvaju poduzeća koja se bave uvozom.

Te brojke, međutim, nemaju dokaznu snagu.

Prvo, izračunane su na osnovi prometa dotičnih poduzeća, a to je osnova koju je teško usporediti s cijenama u praksi koje plaćaju veletrgovci i koje su ovdje jedino važne.

Drugo, te brojke ostavljaju otvoreno pitanje sadržavaju li bilance distributera francuskih proizvoda usporedive stavke. Konačno, znatan dio bilančnih stavki na kojima se temelji izračun sastoji se od „izvanrednih distribucijskih troškova” [neslužbeni prijevod], a to je suviše općenit pojam da bi se iz njega mogli izvući zaključci.

Iz navedenih razloga taj prigovor treba odbiti.

IV. Troškovi

Na temelju članka 69. stavka 2. Poslovnika Suda, stranka koja ne uspije u postupku dužna je snositi troškove. Budući da tužitelj u ovom predmetu nije uspio u svojem tužbenom zahtjevu, treba mu se naložiti snošenje troškova.

Slijedom navedenog,

na temelju postupovnih akata ,

saslušavši izvještaj suca izvjestitelja,

saslušavši izlaganja stranaka,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika,

uzevši u obzir članke 173., 190. i 226. Ugovora o osnivanju Europske ekonomske zajednice,

uzevši u obzir Protokol o Statutu Suda Europske ekonomske zajednice,

uzevši u obzir Poslovnik Suda, a osobito njegov članak 69. stavak 2.,

SUD,

odbijajući sve druge šire ili protivne zahtjeve, proglašava i presuđuje :

- 1. Zahtjev se odbija kao neosnovan.**
- 2. Tužitelju se nalaže snošenje troškova.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgju 17. srpnja 1963.

[Potpisi]